

Høringssvar BFE - Livslang læring i nord (Arbo-utvalget)

Viser til tilsendt rapport *Livslang læring i nord*.

Innledning

Fakultet for biovitenskap ser med forventning fram til å delta i UiTs satsning på Livslang læring. Livslang læring forutsetter studietilbud til et mangfold av studentgrupper utover campus-studenter på 18-25 år som studerer på heltid. Dette forutsetter økt fleksibilitet i studietilbudet, i form av nettbaserte og samlingsbaserte kurs, gjerne med løpende opptak, samt økt valgfrihet i emnesammensetning. Etablerte bachelor- og mastergradsprogram er i hovedsak tilpasset unge campusstudenter. Å betjene andre studentgrupper uten systematisk omlegging og tilpasning i de etablerte studieprogrammene vil derfor forutsette oppbygging av særskilte tilbud og være ressurskrevende. Et sentralt strategisk linjevalg er dermed om en går for en todelt modell, der tradisjonelle programmer og EVU er separate løp, eller en integrert modell, der EVU-tilbudet integreres i programtilbudet. Uansett hvilken av disse hovedstrategiene som velges, vil ambisjonen om at UiT skal bidra til å løse samfunnsoppdraget om livslang læring kreve betydelig omlegging. BFE tror at en integrert modell, selv om den kan representere større organisatoriske utfordringer, vil gi de beste muligheter til å realisere denne ambisjonen.

I BFEs svar på de enkelte spørsmålene i høringen ligger dette standpunktet til grunn. De innspillene vi kommer med er derfor i hovedsak orientert mot en langsiktig strategi mot en integrert modell. På kort sikt kan det likevel være aktuelt med tiltak som styrker EVU-tilbudet særskilt. Disse bør likevel utformes slik at de ikke er til hinder for en mer langsiktig satsing.

Høring - tiltak

Høringssvarene fokuserer på de foreslåtte tiltakene i rapporten. (s.25-31).

1. Hvilke tiltak vil dere fremheve som sentrale for å øke aktiviteten innenfor livslang læring ved deres enhet?

Slik spørsmålet er formulert, med fokus på aktivitet innenfor enheten, synes det å forutsette at de eksisterende rammebetingelser videreføres. Det betyr i hovedsak en videreføring av en todelt modell, der økt aktivitet knyttet til livslang læring skjer i form av utvidet satsing på EVU-tilbudet. Ut fra en slik strategi, vil aktuelle tiltak være ulike individuelle incentivordninger, hvor EVU enten inkluderes sømløst i de fagliges arbeidsplaner (Likestilt med andre kurs – samme uttelling (resultatmål)), alternativt åpne for muligheten for å betale overtid / ekstra lønn. I mange fagmiljøer vil likevel de fleste allerede arbeide overtid, slik at nye incentivordninger bidrar til å flytte oppmerksomhet fra etablerte oppgaver til EVU-relatert innsats.

Et tiltak mer i tråd med en langsiktig strategi vil være å vurdere hvordan en kan fleksibilisere eksisterende programtilbud. Det er likevel ikke gitt at alle programtilbud bør eller kan fleksibiliseres. Innen fag der praktiske ferdigheter står sentralt, for eksempel innen biologifagene, må en sikre god balanse mellom digitale undervisningsformer og lab, tokt og feltarbeid. Selv om enhetene til en viss grad kan iverksette slike tiltak, vil det forutsette utbygging av gode støttestrukturer, for eksempel knyttet til emnedesign og digital kompetanse, for at dette skal få et omfang av betydning.

2. Er det andre tiltak som enheten vil fremheve for å stimulere til økt aktivitet innenfor satsningsområdet?

I dagens finansieringssystem inngår økonomisk premiering av oppnådde grader, mens økonomisk uttelling for produserte studiepoeng er dårligere. Ved økt satsing på livslang læring bør også gjennomføring på emner, års- og halvårsheter inngå i finansieringssystemet.

3. Rapporten skisserer UiT som en nasjonal pilot for livslang læring. Hva bør inngå i en slik pilot?

I dagens situasjon er det bygd opp integrerte modeller for livslang læring innen noen profesjonsfag, for eksempel helsefagene og lærerutdanninga. En pilot for UiT kan bygge på og utvide en slik modell også for ikke-profesjonsrettede fag. En integrert modell, der utdanningsbehovet over hele karriereløp er et ansvar for de enkelte utdanningsprogram, vil være krevende og forutsetter tiltak på mange nivåer.

Det vil derfor være uhensiktsmessig å satse bredt for å dekke hele UiT i første omgang. I stedet kan en gå trinnvis fram, der fag og fakulteter inngår i første fase. En slik satsing må også ha deltakelse fra sentraladministrasjonen og Result. Vi tenker også at en pilot vil kunne gi avklaringer når det gjelder pedagogisk opplegg og bruk av digital undervisning. Det bør avklares om man ønsker å reindyrke nettundervisning eller tilby nettundervisning i kombinasjon med annen undervisningsaktivitet. Vi tenker i konkurranse med andre tilbydere vil ett av våre konkurransefortrinn vil være tilbud med lokal relevans og forankring.

Kvalitet i form og innhold vil i alle tilfeller være avgjørende for å lykkes.

4. De fleste tiltakene kan innføres i både nåværende og evt. justert organisasjonsform. Hva bør vektlegges når man avgjør hvordan arbeidet med livslang læring skal organiseres fremover?

Innenfor en strategi der en integrert modell er målet, må Livslang læring realiseres med utgangspunkt i den nåværende organisasjonsform, der hovedansvaret ligger til utdanningsprogrammene. Likevel må organisasjonen styrkes for at enhetene blir bedre rustet for å bygge mer fleksible utdanningstilbud og betjene studentgrupper med ulike behov. Vi tror ikke etablering av sentral enhet med faglig ansatte (som et universitet i universitetet) vil være hensiktsmessig. Likevel kan det tenkes at en sentral enhet som koordinerer samarbeid med eksterne partnere og markedsføring av tilbud vil være fornuftig.

Forankring i fagmiljø og nær tilknytning til ordinære studietilbud tror vi er viktig. Allerede når vi etablerer nye studieprogram bør vi starte planleggingen av livslang læring og EVU-tilbud innen fagområdet.

Vi ser også at Livslang læring og EVU kan bestå av veldig ulike tilbud, alt fra fleksible enkeltemner til større undervisningspakker på oppdrag fra kunder. Det er ikke sikkert at en organisering passer for alle EVU-tilbud. Noen tilbud organiseres best innen dagens strukturer lokalt på fakultet og institutt, mens andre større prosjekter kanskje trenger involvering fra flere fakultet og kanskje noe sentral koordinering.

Uavhengig av valg av modell må en realitet være klar: En stor satsning over hele institusjonen forutsetter omfattende ressursbruk, både faglig og administrativt. Hvis det ikke er mulig å gjøre for mye utenfor (i tillegg til) eksisterende rammer, må UiT gjøre strategiske valg mhp hvilke av dagens tilbud som skal fases ut og legges ned.

Det finnes allerede et omfattende og svært nyttig mal-verk som skal benyttes ved utarbeiding og oppretting av nye fagtilbud. For å ivareta den framtidige etterspørselen etter tilbud definert som livslang læring, bør dette mal-verket innehold et punkt hvor fagmiljøet har tenkt gjennom og plassert det tilbudet som ønskes opprettet i et livslangt læring-perspektiv.

5. Hvordan vil fakultetet/enheten jobbe med å følge opp rapporten og føringene i bl.a. Stortingsmelding 14 (2019-2020)?

Det er allerede etablert en omfattende portefølje av tiltak ved BFE, primært ved HHT, i form av enkeltemner, erfaringsbaserte mastergradsprogram og nettbaserte tilbud. En videre satsning på kvalitet og veivalg mhp faglig innretting vil finne sted.

Høring – økonomiske ordninger

6. Hvordan kan UiT legge bedre til rette for at enheter og fagmiljøer prioriterer økt satsing på EVU og livslang læring?

Spørsmål 6 er drøftet og besvart i andre deler av dette notatet.

7. Bør fagmiljøer og institutter som engasjerer seg i utviklingen av fleksible studier få ekstra finansiering/incentiver, og i så fall hvordan?

De statlige finansieringsordningene må inneholde incentiver for økt vektlegging av fleksible studier, eksempelvis omleggingen til premiering av fullførte grader i tillegg til studiepoengproduksjon, fordi for få studenter etter myndighetenes syn hoppet av studiene uten å fullføre en grad.

En bør heller ikke se bort fra muligheten for individuelle incentivordninger i en oppbyggingsfase.

8. Hvordan kan det utformes ordninger og insentiver for godt samarbeid mellom institutter og fakulteter om utvikling og drift av tilbud?

Det bør etableres premiering av samarbeid, oppstartfinansiering, økonomiske incentiver for samarbeid på tvers av institutt/fakultet. I dag oppleves dette som ekstraarbeid og koordinering uten incentiver.

9. Hvordan kan UiT legge bedre til rette for ansattes tidsbruk og motivasjon knyttet til etter- og videreutdanning?

I utgangspunktet bør fleksibilisering av utdanningstilbudet inngå som en del av de ordinære arbeidsoppgaver og ikke premieres særskilt. I en overgangsfase kan individuelle motivasjonsordning

vurderes som virkemidler for å få i gang relevante utviklingsprosjekter. Individuelle ordninger som bidrar til å flytte oppmerksomhet bort fra ordinære arbeidsoppgaver vil være uheldige.

le Særskilte individuelle motivasjonsordninger knyttet til fleksible motivasjons og I

10. Er det grunner til at denne typen aktivitet bør honoreres særskilt, i tillegg til ordinær arbeidsavtale og lønn?

En særskilt honorering kan uttrykke at arbeid knyttet til fleksibilisering er oppgaver som kommer i tillegg til ordinær virksomhet. Selv om slike ordninger kan være hensiktsmessig innenfor en kortsiktig satsing, bør det ikke anvendes som langsiktige virkemidler.

Det er mange gode poenger i det følgende. Jeg tenker likevel at det første avsnittet primært må skissere et prinsipielt standpunkt, mens de mer konkrete forslagene må komme under svarene på høringsspørsmålene.

